Komisjoni teatis, mis avaldatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 27 lõike 4 kohaselt juhtumi AT.40153 (e-raamatute enamsoodustusrežiim ja muud küsimused) kohta

(2017/C 26/02)

1. SISSEJUHATUS

1) Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 (asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta) ([1]) artiklis 9 on sätestatud, et kui komisjon kavatseb vastu võtta rikkumise lõpetamist nõudva otsuse ja asjaomased ettevõtjad teevad ettepaneku kohustuste võtmiseks seoses komisjoni esialgses hinnangus tõstatatud küsimuste lahendamisega, võib komisjon muuta need kohustused asjaomastele ettevõtjatele siduvaks. Sellise otsuse võib vastu võtta kindlaksmääratud ajavahemikuks ja selles sätestatakse, et komisjonil ei ole enam põhjust meetmeid võtta.

2) Sama määruse artikli 27 lõike 4 kohaselt peab komisjon avaldama juhtumi lühikokkuvõtte ja kohustuste põhilise sisu. Komisjoni määratud tähtaja jooksul võivad huvitatud isikud esitada oma märkusi.

2. JUHTUMI KOKKUVÕTE

3) 9. detsembril 2016 võttis komisjon vastu määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 9 lõike 1 tähenduses esialgse hinnangu ettevõtja Amazon.com, Inc. ja sellega seotud ettevõtjate, sealhulgas Amazon EU S.à.r.l., Amazon Media EU S.à.r.l. ja Amazon Digital Services Inc. (edaspidi üheskoos „Amazon“) väidetavate rikkumiste kohta seoses EMP tarbijaile suunatud e-raamatute jaemüügiga.

4) Esialgse hinnangu kohaselt võib Amazonil olla valitsev seisund EMP tarbijaile suunatud inglis- ja saksakeelsete e-raamatute jaemüügi asjaomastel turgudel. Esialgses hinnangus väljendas komisjon kahtlust, et Amazon võib olla kuritarvitanud oma võimalikku turgu valitsevat seisundit ning rikkunud aluslepingu artiklit 102 ja EMP lepingu artiklit 54, nõudes e-raamatute tarnijailt, ([2]) et need i) teavitaksid Amazoni soodsamatest või teistsugustest tingimustest, mida nad pakuvad mujal, ja/või ii) avaldaksid Amazonile tingimused, mis otseselt või kaudselt sõltuvad tingimustest, mida pakutakse teistele e-raamatute jaemüüjatele ([3]) (edaspidi üheskoos „samaväärsuse klauslid“). Komisjonil on esialgu kahtlusi seoses järgmiste samaväärsuse klauslitega.

5) Klauslid, millega nõutakse e-raamatute tarnijalt, et ta teavitaks Amazoni konkreetse ärimudeli alusel e-raamatute levitamise tingimustest ja pakuks neid Amazonile, kuna e-raamatute tarnija levitab kõnealuse ärimudeli alusel e-raamatuid mõne muu e-raamatute jaemüüja kui Amazon kaudu („ärimudeli samaväärsus“).

6) Klauslid, millega nõutakse e-raamatute tarnijalt, et ta teeks Amazonile i) konkreetse territooriumi piires ja/või konkreetsel kuupäeval ja ajal kättesaadavaks konkreetse e-raamatu, kuna e-raamatute tarnija levitab seda konkreetset e-raamatut mõnele muule e-raamatute jaemüüjale kui Amazon („valiku samaväärsus“), ja/või ii) ühe või mitme e-raamatu omaduse, funktsionaalsuse, kasutustingimuse, elemendi või sisu, kuna e-raamatute tarnija teeb kõnealuse e-raamatu selle omaduse, funktsionaalsuse, kasutustingimuse, elemendi või sisu kättesaadavaks mõne muu e-raamatute jaemüüja kui Amazon kaudu („omaduste samaväärsus“).

([1]) EÜT L 1, 4.1.2003, lk 1. 1. detsembril 2009 sai EÜ asutamislepingu artiklist 81 Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 101 ja EÜ asutamislepingu artiklist 82 Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 102. Vastavad artiklid on mõlemas lepingus sisult identsed. Käesolevas teatises tuleks viiteid Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 101 ja 102 käsitada vajaduse korral viidetena EÜ asutamislepingu artiklitele 81 ja 82.

([2]) e-raamatute tarnijad on käesolevas kontekstis kõik isikud, kellel on vajalikud õigused e-raamatute litsentsimiseks nende jaemüüjatele või müügiks otse tarbijaile. e-raamatute tarnijad hõlmavad seega nende väljaandjaid ja teatavaid vahendajaid (nt hulgimüüjad ja ümberjaotajad).

([3]) e-raamatute jaemüüjad on käesolevas kontekstis kõik isikud ja asutused, kes õiguspäraselt müüvad (või kavatsevad seda teha) e-raamatuid tarbijaile ühes või mitmes EMP riigis või kelle kaudu e-raamatute tarnija müüb agendilepingu alusel e-raamatuid tarbijaile ühes või mitmes EMP riigis. e-raamatute tarnija on e-raamatute jaemüüja ulatuses, milles ta müüb e-raamatuid otse tarbijaile või agendi kaudu agendilepingu alusel.

7) Klauslid, millega i) nõutakse e-raamatute tarnijalt, et ta määraks Amazonile agentuurihinna, mis sõltub ükskõik millisel moel e-raamatute tarnija poolt muule e-raamatute jaemüüjale kui Amazon määratud (või e-raamatute jaemüüja poolt küsitavast) agentuurihinnast või muude e-raamatute jaemüüjate kui Amazon poolt tarbijatelt küsitavatest edasimüüjahindadest („agentuurihindade samaväärsus"), ja/või ii) nõutakse e-raamatute tarnijalt, et ta pakuks Amazonile agentuuri promohinda, hulgimüügi promohinda või promosisu, kuna e-raamatute tarnija pakub agentuuri promo-/hulgihindu või promosisu muu e-raamatute jaemüüja kui Amazon kaudu („promo samaväärsus"), ja/või iii) nähakse ette „preemiapunktid", mida Amazon võib oma äranägemisel kasutada mõne kõnealuse e-raamatute tarnija poolt Amazonis pakutava e-raamatu agentuurihinna alandamiseks. Preemiapunktide arvutamisel lähtutakse e-raamatute tarnija poolt Amazonis pakutavatele e-raamatutele kehtestatud agentuurihindade ja teiste e-raamatute jaemüüjate kaudu müüdavate samade e-raamatute agentuurihindade või edasimüüjahindade vahelistest erinevustest. e-raamatute tarnija tulu ja Amazoni komisjonitasu arvutatakse välja alandatud agentuurihinna alusel („allahindluse preemiapunkte käsitlevad sätted").

8) Klauslid, millega nõutakse e-raamatute tarnijalt, et ta pakuks Amazonile hulgihinda, mis sõltub ükskõik millisel moel hulgi-/agentuurihinnast, mida e-raamatute tarnija pakub ükskõik millisele muule e-raamatute jaemüüjale kui Amazon, või edasimüüjahinda, mida küsib tarbijailt ükskõik milline muu e-raamatute jaemüüja kui Amazon („hulgihinna samaväärsus").

9) Klauslid, millega nõutakse e-raamatute tarnijalt, et ta teavitaks Amazoni, kui ta teeb muudele e-raamatute jaemüüjatele kui Amazon kättesaadavaks erinevad alternatiivsed ärimudelid, e-raamatud, müügikuupäevad, omadused, promomeetmed või madalamad hulgi-/agentuurihinnad („teavitamist käsitlevad sätted").

10) Komisjon jõudis esialgses hinnangus esialgsele seisukohale, et ärimudeli samaväärsus ja vastavad teavitamist käsitlevad sätted võivad i) vähendada e-raamatute tarnijate stiimuleid toetada alternatiivseid uusi ja uuenduslikke ärimudeleid ning neisse investeerida, ii) vähendada Amazoni konkurentide võimet ja stiimuleid areneda ja diferentseerida oma pakkumisi selliste ärimudelite kaudu, iii) takistada e-raamatute jaemüüjate turuletulekut ja/või laienemist, võides sellega nõrgendada konkurentsi e-raamatute levitamise tasandil ja tugevdades Amazoni võimalikku juba valitsevat seisundit.

11) Teiseks võivad valiku samaväärsus ja omaduste samaväärsus i) vähendada e-raamatute tarnijate ja e-raamatute jaemüüjate stiimuleid koostada e-raamatuid, mis poleks peamiselt tekstilised, ning takistada e-raamatute jaemüüjate diferentseerumist, võides sellega nõrgendada konkurentsi e-raamatute levitamise tasandil, ii) nõrgendada konkurentsi e-raamatute jaemüüjate vahel ning takistada nende turuletulekut ja/või laienemist, piirates e-raamatute jaemüüjate poolt e-raamatute diferentseeritud pakkumise võimalust, mis võib tarbijate jaoks kaasa tuua kõrgemad hinnad ja väiksema valiku.

12) Lisaks võivad agentuurihindade samaväärsus, promo samaväärsus, allahindluse preemiapunkte käsitlevad sätted ja vastavad teavitamist käsitlevad sätted (koos Amazoni tegevusega jaemüügihindade samaväärsuse saavutamise nimel) i) piirata e-raamatute jaemüüjate turuletulekut või laienemist, tugevdades sellega Amazoni võimalikku valitsevat seisundit, ii) võimaldada Amazonil vähendada e-raamatute jaemüüjate konkurentsi, saades sellega e-raamatute tarnijailt suuremat komisjonitasu, mis võib lõpuks tuua kaasa e-raamatute kõrgemad jaemüügihinnad.

13) Lõpuks võib hulgihinna samaväärsus i) takistada e-raamatute jaemüüjatel siseneda asjaomastele turgudele ja nendel laieneda, pakkudes tarbijaile Amazonist madalamaid e-raamatute jaemüügihindu, ning ii) tugevdada valiku samaväärsuse võimalikku mõju, tagades, et juhul, kui e-raamatute tarnijad eelistavad konkreetset e-raamatut Amazonile mitte anda, saab Amazon e-raamatutele juurdepääsu kõige parematel hulgimüügitingimustel.

14) Esialgses hinnangus väljendas komisjon muret, et kõik eespool kirjeldatud samaväärsuse klauslid kujutavad endast EMP asjaomaseid turge valitseva seisundi võimalikku kuritarvitamist Amazoni poolt. Lisaks on komisjon esialgu seisukohal, et erinevate hinnaga seotud samaväärsuse klauslite (st agentuurihindade samaväärsuse, allahindluse preemiapunkte käsitlevate sätete, promo samaväärsuse, hulgihinna samaväärsuse ja agentuuride komisjonitasu samaväärsuse ([1])), hinnaga mitteseotud samaväärsuse klauslite (st ärimudeli samaväärsuse, valiku ja omaduste samaväärsuse) ja teavitamist käsitlevate sätete kombinatsioon tõenäoliselt suurendab üksikute samaväärsuse klauslite võimalikku konkurentsivastast mõju.

([1]) Agentuuride komisjonitasu samaväärsus on klausel, millega nõutakse e-raamatute tarnijalt, et ta pakuks Amazonile komisjonitasu, mis sõltub mingil viisil e-raamatute tarnija poolt ükskõik millisele muule e-raamatute jaemüüjale kui Amazon pakutavast agentuuri komisjonitasust.

3. VÕETAVATE KOHUSTUSTE PEAMINE SISU

15) Amazon ei nõustu komisjoni esialgse hinnanguga. Sellest hoolimata on ta teinud ettepaneku võtta määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 9 kohaselt kohustusi komisjoni tõstatatud konkurentsiküsimustega seotud kahtluste leevendamiseks. Kohustuste põhipunktid on järgmised.

a) Amazon ei jõusta ühtki ärimudeli, agentuuride komisjonitasu, agentuurihindade, omaduste, promo, valiku ega hulgihinna samaväärsuse klauslit ega teavitamist käsitlevat sätet, mis on sätestatud Amazoni ja e-raamatute tarnijate vahelistes lepingutes e-raamatute EMP tarbijaile müümise kohta, ega tugine nendele klauslitele ega sätetele muul viisil. Amazon teavitab kõiki neid e-raamatute tarnijaid, et ta lõpetab selliste sätete jõustamise.

b) Amazon pakub kõigile e-raamatute tarnijaile, kelle praegu kehtivad lepingud e-raamatute EMP tarbijaile müümise kohta sisaldavad allahindluse preemiapunkte käsitlevat sätet, võimalust leping ükskõik millisel põhjusel 120-päevase kirjaliku etteteatamisajaga lõpetada.

c) Amazon ei lisa e-raamatute tarnijatega sõlmitavatesse uutesse e-raamatute müügi lepingutesse hinnaga seotud samaväärsuse ega hinnaga mitteseotud samaväärsuse klausleid ega teavitamist käsitlevaid sätteid.

d) Kohustuste kehtivusaeg on viis aastat alates kuupäevast, mil komisjoni otsus tehakse Amazonile ametlikult teatavaks vastavalt määruse (EÜ) nr 1/2003 artiklile 9. Amazon määrab oma kohustuste täitmise üle järelevalve tegemiseks seirehalduri.

16) Kohustused on täielikult avaldatud inglise keeles konkurentsi peadirektoraadi veebisaidil:

http://ec.europa.eu/competition/index_en.html

4. KUTSE MÄRKUSTE ESITAMISEKS

17) Komisjon kavatseb turukontrollist lähtudes võtta vastu määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 9 lõike 1 kohase otsuse, millega kuulutatakse eespool kokkuvõtvalt esitatud ja konkurentsi peadirektoraadi veebisaidil avaldatud kohustused siduvaks.

18) Komisjon kutsub vastavalt määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 27 lõikele 4 huvitatud kolmandaid isikuid esitama märkusi kavandatud kohustuste kohta. Komisjon peab märkused kätte saama hiljemalt ühe kuu jooksul pärast käesoleva dokumendi avaldamist. Huvitatud kolmandatel isikutel palutakse esitada ka mittekonfidentsiaalne versioon oma märkustest, millest igasugune teave, mida nad peavad ärisaladuseks, ja muu konfidentsiaalne teave on välja jäetud ning vajaduse korral asendatud vastavalt kas mittekonfidentsiaalse kokkuvõtte või sõnaga „ärisaladus“ või „konfidentsiaalne“.

19) Vastuseid ja märkuseid tuleks põhjendada ning esitada asjaomased faktid. Kui tuvastate seoses kavandatud kohustuste mis tahes osaga probleemi, siis kutsub komisjon teid üles pakkuma välja ka võimalikku lahendust.

20) Märkusi võib saata komisjonile elektronposti (COMP-GREFFE-ANTITRUST@ec.europa.eu) või faksi (+32 22950128) teel või postiga järgmisel aadressil (lisada viitenumber AT.40153 – E-book MFNs and related matters):

European Commission
Directorate-General for Competition
Antitrust Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË